

Zápis ze zahraniční pracovní cesty v rámci projektu projektu

Řešení problémových oblastí komunitně vedeného místního rozvoje II

Termín 22.01.2020

Místo Brusel, Belgie

Téma ENRD Thematic Group on Smart Villages,
Smart villages and renewable energy communities

Národní síť MAS ČR se prostřednictvím Marka Hartycha zúčastnila tematického workshopu Smart Village, který byl monotematický – komunitní energetika, a proběhl 22. ledna 2020 v Bruselu.

Není reálné očekávat, že po vypsání výzvy na komunitní energetiku se roztrhne pytel se žádostmi. Zkušenosti ukazují (Skotsko, Belgie), že nutná je promyšlená komunikace s potencionálními žadateli. Prvním krokem je tak série workshopů pro komunity.

Na prvním workshopu se komunity motivují. To jde nejlépe tak, že se položí otázka, zda si uvědomují, kolik ročně zaplatí tato komunita Arabům za naftu, Rusům za plyn a bůh ví komu za elektřinu. Po diskuzi následuje sdělení, že tyto peníze může komunita uchovat pro sebe, pro svůj hospodářský růst a následný rozvoj. Toto je lokální ekonomika. Komunita si sama vyrábí energie (elektřinu, teplo) a pak je využívá, případný přebytek prodává. Peníze jí tak zůstávají. Zkušenosti toto potvrzují, obce skutečně bohatnou. Přestávají být závislé na státních financích, investují způsobem, o jakém se jim ani nesnilo. Netřeba dodávat, že tento úvodní workshop je klíčový.

Následující workshopy představí možná řešení (vítr, slunce, voda, biomasa), vybírá se ten nejvhodnější (či mix), probírá se jak vytvořit projekt, jak ošetřit rizika a zjistit návratnost investice, pak možnosti financování, pojištění atd. Takto se musí začít, vše ostatní jsou zbožná přání a nereálná k tomu.

Existuje federace energetických družstev RESCOOP, mají know-how, její ředitel Dirk Vansintjan přednášel v prosinci v Praze. Federace družstev má kompletně zpracovaný cyklus workshopů. Dle vyjádření jejího ředitele by bylo možné cyklus adaptovat na naše podmínky, není nutné to vymýšlet celé znovu. <https://www.rescoop.eu/>

Existuje silný vzor pro podporu komunitní energetiky ze strany vlády ve Skotsku. Dokonce mají v rámci obnovitelných zdrojů indikátor pro podíl obnovitelných zdrojů z družstevních energetik a ten není malý! Plus systém půjček na předprojektovou přípravu atd. <https://www.communityenergyscotland.org.uk/>

A to je další zásadní věc – důkladná (a relativně nákladná) předprojektová příprava. Uvědomme si, že tu obce, a především občané, investují své vlastní prostředky do podnikatelského záměru. Proto je studie proveditelnosti a risk management klíčovým prvkem při rozhodování, zda do projektu (investice) jít. Jde o klíčové dokumenty, ne o povinnou přílohu, jak je to dnes u nás většinou vnímáno.

Z toho plyne, že tyto náklady by měly být způsobilé v rámci projektů v OP ŽP. Dále by bylo žádoucí zavést nějaký systém půjček na předprojektovou přípravu.

Co z toho pro ČR, respektive OP ŽP plyne:

- vycestovat (Skotsko, Belgie)
- vytvořit cyklus workshopů, respektive adaptovat osvědčený model na české prostředí
- vyškolit lektory workshopů (z MAS)
- zajistit finance na realizaci workshopů
- zajistit realizaci workshopů (prostřednictvím MAS)
- zahrnout předprojektovou přípravu do způsobilých výdajů včetně možností jejího předfinancování

Zpracoval: Marek Hartych

Odkazy na prezentace:

Úvod: https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/1_tg10_smart-villages_introduction_soto.pdf

Renewable Energy Communities

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/2_tg10_smart-villages_dg-energy_steinkohl.pdf

Green Deal and the CAP: Opportunities for energy transition in rural areas

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/3_tg10_smart-villages_dg-agri_esmanne.pdf

Opportunities for rural areas in the energy transition with 2021-27 Cohesion policy

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/4_tg10_smart-villages_dg-fichter.pdf

Smart Villages and Renewable Energy Communities

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/5_tg10_smart-villages_res-panorama_vansintjan.pdf

Esbeek Energy Cooperation

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/6_tg10_smart-villages_esbeek_nl_vanmeel.pdf

Oberrospe A village is getting rid of oil and gas (Germany)

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/7_tg10_smart-villages_oberrospe_de_pfeiffer.pdf

Eoliennes de Pays de Villaine (France) – ECCO Interreg project

https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/8_tg10_smart-villages_eoliennes_ecco_fr_desruelles.pdf